

ВИЗНАЧЕННЯ СЕРЕДНЬОРІЧНОЇ КОНЦЕНТРАЦІЇ СІРКОВОДНЮ В АТМОСФЕРІ БЕТОННИХ ТРУБОПРОВІДІВ ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Іванов А.С., Кузнецова А.В., НУЦЗУ
НК – Бригада О.В., к.т.н, доц., НУЦЗУ

Об'єкти водовідведення призначені для забезпечення екологічної безпеки водокористування. Головною проблемою екологічної безпеки водовідведення є утворення в каналізаційних мережах сірководню, викиди якого спричиняють негативний вплив на здоров'я населення і ініціюють корозію бетонних трубопроводів [1-3]. Сучасні уявлення про кількісні характеристики забруднення повітряного і водного середовищ в мережах водовідведення та інших технічних і природних об'єктів базуються на проведенні великої кількості вимірювань і статистичної обробки отриманих даних. Крім того, поодинокі виміри концентрації сірководню не відображають реальну ситуацію, що спостерігається в мережах водовідведення [4, 5].

Запропоновано метод розрахунку очікуваної концентрації сірководню в атмосфері підсклепінного простору залізобетонних каналізаційних трубопроводів, осередненої за великий проміжок часу:

$$S_{\text{АН}_2\text{S}} = \frac{V_{\text{кор}} \cdot S_{\text{підск.пр.}} \cdot M_{\text{H}_2\text{S}} \cdot m_{\text{ц.пит.}}}{M_{\text{CaO}} \cdot W_{\text{A}} \cdot \beta} \cdot \frac{p \cdot a \cdot b}{c \cdot k} \quad (1)$$

де $V_{\text{кор}}$ – швидкість корозії бетону, мм/рік; $S_{\text{підск.пр.}}$ – площа підсклепінного простору колектору, м^2 ; $M_{\text{H}_2\text{S}}$ і M_{CaO} – молекулярні маси H_2S і оксиду кальцію відповідно, кг; $m_{\text{ц.пит.}}$ – маса цементу, що необхідна для приготування 1 м^3 бетону, кг; W_{A} – об'єм атмосфери підсклепінного простору, м^3 ; β – коефіцієнт масопереносу H_2S , діб^{-1} ; p – частка CaO в цементі, що вступив в реакцію з H_2SO_4 на конкретній ділянці каналізаційного трубопроводу, долі, 0,6; a – перерахунковий коефіцієнт кг/мг , 10^6 ; b – коефіцієнт, який враховує стікання частини H_2SO_4 зі стін колектору в стічну воду, 1,2; c – перерахунковий коефіцієнт рік/діб , 365; k – перерахунковий коефіцієнт мм/м , 1000.

Використання даної методики дає змогу достатньо точно оцінити середньорічну концентрацію сірководню, не вимагаючи при цьому вимірювання великої кількості параметрів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стольберг Ф.В. Экология города / Ф.В. Стольберг – К.: Либра, 2000. – 464 с.
2. Кофман В.Я. Сероводород и метан в канализационных сетях / В.Я. Кофман // Водоснабжение и санитарная техника, № 11, 2012. – С. 72-78.
3. Майоров В.А. Запахи: их восприятие, воздействие, устранение / В.А. Майоров. – М.: Мир, 2006. – 366 с.
4. Дрозд Г.Я. Канализационные трубопроводы: надежность, диагностика, санация / Г.Я. Дрозд, Н.И. Зотов, В.Н. Маслак – Донецк: ИЭП НАН Украины, 200. – 260 с.